

NAČRT RAVNANJA Z RAZISKOVALNIMI PODATKI

OBRAZEC ARIS 2.0

Ta obrazec je namenjen pripravi načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki (NRRP) za raziskovalne projekte, ki jih (so)financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), kot je določeno v 4., 5. in 7. členu [Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti](#) (Uradni list RS, št. 59/23).

Raziskovalni podatki¹ so (digitalno berljivi) zapisi o dejstvih (npr. številčni podatki, besedilni, zvočni in slikovni zapisi), pridobljeni z različnimi metodami. Služijo za spoznavanje, preverjanje ali potrditev hipotez ter izpeljavo in predstavitev spoznanj. Predstavljajo osnovno podlago za znanstveno raziskovanje in v okviru znanstvene skupnosti veljajo kot ustrezno sredstvo za preverjanje veljavnosti raziskovalnih spoznanj.

Ravnanje z raziskovalnimi podatki zajema načrtovanje, zbiranje, shranjevanje, dokumentiranje, varovanje in dolgoročno ohranjanje raziskovalnih podatkov ter omogočanje njihove ponovne uporabe. Pri tem se upoštevajo načela FAIR, ki določajo, da morajo biti podatki najdljivi, dostopni, interoperabilni in (ponovno) uporabljivi. Ključno orodje za sistematično ravnanje z raziskovalnimi podatki je [načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki](#), v katerem so opredeljeni postopki upravljanja podatkov skozi celoten življenjski cikel raziskave.

Prosimo vas, da izpolnite obrazec NRRP in ga objavite na spletni strani projekta **v šestih mesecih od začetka njegovega izvajanja**. Priporočljivo je, da NRRP med izvajanjem raziskovalnega projekta redno pregledujete in po potrebi posodabljate. V primeru sprememb posodobljen NRRP priložite vmesnemu in zaključnemu poročilu o rezultatih raziskovalnega projekta.

Pregled vsebine NRRP:

0. Splošne informacije
1. Povzetek in opis raziskovalnih podatkov
2. Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov
3. Zagotovitev podatkov na način FAIR prek repozitorijev
4. Etični in pravni vidiki
5. Drugi raziskovalni rezultati
6. Finančna sredstva

Uporabljene kratice:

- IT – informacijska tehnologija
- NRRP – načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki
- RO – raziskovalna organizacija
- ZVDAGA – Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih
- ZVOP-2 – Zakon o varstvu osebnih podatkov

¹ Slovar odprte znanosti, <https://terminoloski.slovenscina.eu/termin/39057>.

Navodilo za izpolnjevanje

Obrazec izpolnite tako, da vsebino vnašate v celice v skrajnem desnem stolpcu oz. tam označite eno od ponujenih možnosti. V teh celicah so sedaj v sivi barvi pisave navedeni razlage oz. navodila za vnos ustreznih podatkov in opisov. To pomožno besedilo lahko po vnosu vsebine izbrišete.

OBRAZEC

0	Splošne informacije	
0.1	Šifra projekta	J6-70230
0.2	Naziv projekta	Nevidne, a nepogrešljive. Kmečke ženske v socializmu.
0.3	Datum začetka in konca projekta	01. 03. 2026 - 28. 02. 2029
0.4	Opis projekta z vidika ravnanja z raziskovalnimi podatki	Fraza v naslovu našega projekta "Nevidne, a nepogrešljive" nakazuje na paradoksalni položaj kmečkih žensk v socialističnih družbah. Čeprav so bile marginalizirane, kar zadeva prepoznavnost, pravice in moč znotraj uradnih in družinskih struktur, so odigrale ključno vlogo v kmetijski proizvodnji, družinskem življenju in podeželskih skupnostih. Ko je po drugi svetovni vojni v državah socialističnega bloka zaradi hitre industrializacije naraščala potreba po industrijskem delu, so bili moški prvi, ki so se zaposlili v teh sektorjih. Posledično so ženske prevzele večji delež kmetijskega dela. Kljub temu so tradicionalne spolne vloge vztrajale, zaradi česar so še naprej prevzemale tudi večji del gospodinjstvih in skrbstvenih nalog. Kljub svojim velikim obremenitvam so bile kmečke ženske med zadnjimi družbenimi skupinami, ki so pridobile enak dostop do socialnih pravic, vključno z zdravstvenim varstvom, invalidskim in pokojninskim zavarovanjem, porodniškim dopustom in otroškimi dodatki. Tiste, ki so bile zaposlene, so bile pogosto omejene na slabše plačane sektorje, kot je kmetijstvo. Pri ženskah, ki formalno niso bile zaposlene, je bila njihova nevidnost še bolj očitna – ne le v socialnih in družinskih kontekstih, temveč tudi v uradnih statističnih podatkih, kjer so bile pogosto uvrščene med gospodinje. Poleg klasičnih zgodovinarskih raziskovalnih metod – torej dela z arhivskimi in drugimi zgodovinskimi viri (zakonodaja, raznovrstni dokumenti, kmetijske publikacije ipd.) bomo v okviru projekta s pomočjo intervjujev s kmečkimi ženskami osvetlili tudi njihove življenjske izkušnje. Na projektu bomo torej kombinirali klasične zgodovinske metode raziskovanja, metode ustne zgodovine in antropologije. Pri tem bodo nastali naši osrednji raziskovalni podatki – posnetki intervjujev in njihovi transkripti. Tako pridobljene podatke bomo analizirali tako časovno kot prostorsko. Časovno bomo preučevali spremembe skozi čas, v odvisnosti od spreminjajočih se kmetijskih in socialnih politik ter generacijskih sprememb. Prostorska primerjava pa bo zajemala primerjavo projektnih rezultatov med Slovenijo in Madžarsko. Naša ključna raziskovalna vprašanja bodo zajemala: • Vloge v družini in na kmetiji: Kakšno delo so opravljale kmečke ženske in ali so bile za to plačane (formalno ali neformalno)? Kako so bile vključene v sprejemanje odločitev glede finančnih in družinskih zadev? • Dostop do socialnih pravic: Kdaj so različne podskupine kmečkih žensk formalno pridobile socialne pravice, kot so pokojninsko, zdravstveno ali invalidsko zavarovanje, in kdaj so jih realizirale? • Samopodoba: Ali so se kmečke ženske počutile cenjene in enake v svojih družinah in družbi? Kako so videle svoj prispevek k kmetijstvu in

		družinskem življenju? Je formalno zaposlovanje vplivalo na njihov občutek emancipacije? • Življenjske poti: Kako so družinske okoliščine vplivale na njihove izkušnje v socializmu? Kakšni so bili njihovi življenjski izidi na področju izobrazbe, zaposlitve in pokojnin? • Prizadevanja in ambicije: Kakšne strategije so uporabljale kmečke ženske, da so izboljšale svoj položaj v družini, kmetijstvu in družbi? • Razvoj tipologije: Kako je časovni dostop do socialnih pravic koreliral s specifičnimi podskupinami kmečkih žensk? • Kmetijske politike: Kako so socialistične agramne politike vplivale na kmečke ženske v Sloveniji in na Madžarskem?
0.5	Šifra vodje projekta	27883
0.6	Ime in priimek vodje projekta	Marta Rendla
0.7	Ime in priimek osebe, ki je v RO zadolžena za podporo pri ravnanju z raziskovalnimi podatki	Ana Cvek in Mihael Ojsteršek
0.8	Ime in priimek odgovorne osebe za ravnanje z raziskovalnimi podatki pri projektu	Marta Rendla
0.9	Elektronski naslov odgovorne osebe za ravnanje z raziskovalnimi podatki pri projektu	marta.rendla@inz.si
0.10	Različica in datum NRRP	Različica 1.0, 25. 8. 2026
1	Povzetek in opis raziskovalnih podatkov	
1.1	Ali boste pri projektu ponovno uporabili že obstoječe podatke (lastne ali tuje)?	☒ Da ☐ Ne Pri projektu bomo po potrebi uporabili že obstoječe raziskovalne podatke, ki so objavljeni v relevantni znanstveni literaturi, pa tudi zvočne posnetke (transkripte) intervjujev, ki jih je v preteklosti s kmečkimi ženskami že opravila Polona Sitar in jih hrani avtorica.
1.2	Katere vrste podatkov boste ustvarili oz. ponovno uporabili in v katerih formatih bodo shranjeni?	Slovenska projektna skupina bo z intervjuji zbirala pričevanja kmečkih žensk, ki so živele v socialističnem obdobju. Raziskovalni podatki bodo predvsem zvočni posnetki intervjujev in njihovi besedilni prepisi. Zvočni posnetki bodo praviloma shranjeni v razširjenih formatih MP3, WAV ali AAC, pisni podatki oziroma prepisi pa v PDF. Izbrani formati so standardni in široko podprti ter jih je mogoče uporabljati z običajno, široko dostopno programsko opremo.
1.3	Kakšna je pričakovana velikost podatkov, ki jih nameravate ustvariti oz. ponovno uporabiti?	☒ 0–10 GB ☐ 10–100 GB ☐ 100–1000 GB ☐ >1000 GB
2	Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov	
2.1	Kje bodo podatki med izvajanjem projekta shranjeni in varnostno kopirani?	Intervjuji bodo posneti z namenskim diktafonom in nato preneseni na računalnik z visoko stopnjo zaščite pred vdori. Hkrati bodo podatki shranjeni še na strežnik z visoko stopnjo zaščite. Zvočni posnetki bodo po zaključku zbiranja hranjeni varno v okviru infrastrukture, ki jo zagotavlja Inštitut za novejšo zgodovino (INZ), in ne bodo objavljeni. V repozitoriju bodo objavljeni njihovi metapodatki in (anonimizirani) transkripti intervjujev.
2.2	V katerem zaupanja vrednem repozitoriju bodo objavljeni podatki v skladu z	Podatki, pri katerih bomo imeli dovoljenje za objavo, bodo objavljeni v Digitalnem repozitoriju raziskovalnih organizacij Slovenije (DiRROS): https://dirros.openscience.si, s katerim ima INZ sklenjen dogovor o sodelovanju in da je zato hramba podatkov

	načelom »odprti, kolikor je mogoče, zaprti, kolikor je nujno«?	brezplačna. DiRROS uporablja standardne metapodatke, podpira trajne identifikatorje in je usklajen s smernicami OpenAIRE. V repozitorij bodo vloženi (po potrebi anonimizirani) prepisi intervjujev, za katere bo pridobljeno soglasje za objavo, skupaj z metapodatki in spremljajočo dokumentacijo. Zvočni posnetki pa bodo varno hranjeni s pomočjo infrastrukture INZ.
3.	Zagotovitev podatkov na način FAIR prek repozitorijev	
3.1	Ali bodo vsi podatki odprto dostopni, upoštevajoč načelo „odprti, kolikor je mogoče, in zaprti, kolikor je nujno“? Če ne bodo, pojasnite posebnosti glede dostopa.	☐ Da ☒ Ne Odprto bodo dostopni prepisi intervjujev, za katere bo pridobljeno soglasje intervjuvank za objavo. Imena drugih oseb, omenjenih v intervjujih, bodo v prepisih odstranjena. Za zvočne posnetke bodo javno dostopni le metapodatki, sami zvočni posnetki pa bodo varno hranjeni na INZ. Podatki bodo objavljeni čim prej, najpozneje ob zaključku projekta; podatki, ki neposredno podpirajo znanstveno publikacijo, pa najpozneje ob objavi te publikacije, kot zahteva obrazec ARIS. Embargo ni predviden. Podatki naj bi ostali dostopni in ponovno uporabni brez vnaprej določenega končnega roka. Za branje PDF ne bo potrebna specializirana programska oprema. Ob predhodnem dodatnem soglasju intervjuvanke bo zvočni posnetek v raziskovalne namene na voljo za poslušanje v varni sobi INZ.
3.2	Kako boste omogočili uporabljivost vaših raziskovalnih podatkov (metapodatki, ključne besede, programska oprema, licence, drugo)?	Uporabljena bodo standardna metapodatkovna polja, ki jih uporablja DiRROS, med drugim avtor, datoteke, jezik, tipologija, organizacija, ključne besede, kraj in leto objave oziroma izvedbe, vir, navodilo za citiranje, povezane objave, licenca, povezava in opis. Podatkovni niz bo imel kratek vsebinski opis in podatek o številu izvedenih intervjujev. Identiteta intervjuvank v opisu ne bo razkrita; dostopni bodo lahko podatki, kot so datum intervjuja, tema in starost intervjuvanke. Za najdljivost bodo uporabljene vsebinske ključne besede, npr. kmečke ženske, zgodovina, socializem, pravice žensk in delovne obremenitve. Metapodatki bodo strukturirani po standardih, shemah in področnih besednjakih, ki jih uporablja DiRROS. Zvočne datoteke bodo v razširjenih formatih WAV/MP3/AAC, besedilni podatki v PDF in bodo berljivi s široko dostopno programsko opremo. Transkripti intervjujev bodo objavljeni pod odprto licenco Creative Commons, ki jo omogoča DiRROS
3.3	Kakšne postopke zagotavljanja kakovosti raziskovalnih podatkov boste uporabili?	Pri pridobivanju in obdelavi raziskovalnih podatkov bodo upoštevani znanstveni standardi. Kakovost zvočnih posnetkov bo podprta s tehnično pomočjo Raziskovalne infrastrukture slovenskega zgodovinopisja pri Inštitutu za novejšo zgodovino. Intervjuji bodo snemani z namenskim diktafonom, pri čemer bo cilj doseči ustrezno razmerje med tehnično kakovostjo posnetka in velikostjo datoteke. Podatki bodo vedno obdelani po standardiziranem, vnaprej določenem postopku, določena bosta način poimenovanja datotek in organizacija shranjevanja.
4.	Etični in pravni vidiki	
4.1	Ali boste med izvajanjem projekta obdelovali, hranili, ustvarili ali ponovno uporabili občutljive osebne podatke oziroma posebne vrste osebnih podatkov?	☒ Da ☐ Ne Da. Do anonimizacije bodo zvočni posnetki in transkripti vsebovali osebne podatke intervjuvank in morebitnih drugih oseb, omenjenih v pogovorih. Za javno objavo bodo uporabljeni le transkripti, za katere bo pridobljeno soglasje udeleženk. Imena intervjuvank bodo po potrebi anonimizirana, imena drugih oseb pa bodo vedno anonimizirana. Obdelava in hramba bosta usklajeni z veljavno zakonodajo o varstvu osebnih podatkov in relevantnimi internimi pravili raziskovalne organizacije.
4.2	Kako bo med raziskavo poskrbljeno za varnost podatkov in zaščito občutljivih podatkov?	Za snemanje intervjujev se bo uporabljal namenski diktafon in ne osebni telefon. Posnetki bodo po snemanju preneseni na zaščiten računalnik, hkrati pa bo izdelana kopija na drugi varni lokaciji. Gradivo brez dovoljenja za objavo bo ostalo v varni hrambi. Pred javno objavo bodo prepisi anonimizirani. Glavna tveganja so izguba datotek, nepooblaščen dostop in nenamerno razkritje

		identitete; zmanjšujejo se z ločeno varnostno kopijo, zaščiteno hrambo in anonimizacijo pred objavo.
5.	Drugi raziskovalni rezultati	
5.1	Ali boste poleg podatkov ustvarili ali ponovno uporabili tudi druge raziskovalne rezultate?	☒ Da ☐ Ne Znotraj projekta bomo ustvarili tudi znanstvena dela (članki, končni zbornik, posnetki konferenčnih predstavitev). Tudi ta bodo objavljena v odprtem dostopu.
6.	Finančna sredstva	
6.1	Kakšni bodo stroški ravnanja s podatki in drugimi rezultati projekta po načelih FAIR in kako bodo kriti?	Za hrambo podatkov v DiRROS-u niso predvideni dodatni stroški, ker ima INZ z repozitorijem sklenjen dogovor o sodelovanju in je hramba brezplačna. Tehnično podporo pri delu z raziskovalnimi podatki, vključno z vidiki varnosti, bo zagotavljala Raziskovalna infrastruktura slovenskega zgodovinopisja pri INZ. Zaradi te podpore ne bodo nastali dodatni stroški, saj ima infrastrukturna skupina zagotovljeno lastno financiranje.

Uporabljeni viri:

- *Anotirana predloga načrta za ravnanje s raziskovalnimi podatki za projekte Obzorja Evropa*. CTK UL. Dostopno na: <https://dirrosdata.ctk.uni-lj.si/raziskovalni-podatki/nacrt-ravnanja-z-raziskovalnimi-podatki/>.
- Bezjak, Sonja (ur.) (2024). *Spoznaj FAIR: Priročnik o odprti znanosti v Sloveniji*. Univerza na Primorskem. Dostopno na: <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-328-9.pdf>.
- *Horizon Europe Data management plan template*. Dostopno na: <https://www.openaire.eu/images/Guides/HORIZON EUROPE Data-Management-Plan-Template.pdf>.
- *NWO Template Data management plan*. Dostopno na: <https://www.nwo.nl/en/research-data-management>.
- *Slovar odprte znanosti*. Dostopno na: <https://terminoloski.slovenscina.eu/slovarji/48/o-slovarju>.

Verzija dokumenta: 2.0
Številka: 6308-6/2026-2
Datum: 30. 3. 2026

Tjaša Dobnik,
direktorica